

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ/ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ/ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ 01-06 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Τηλ.: 22800737, 22800951

Fax: 22800639

E-mail:

dme-viologia@schools.ac.cy

dme-geographia@schools.ac.cy

Περιεχόμενα

Αφυπηρετήσεις.

1. Στόχοι της χρονιάς 2017-2018 (από σχολικές μονάδες).
2. α. Η διαφοροποίηση στη διδασκαλία-μάθηση, και
β. Η αξιολόγηση του μαθητή (εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης – κατασκευή εξεταστικού δοκιμίου) με βάση τους Δείκτες Επάρκειας/Επιτυχίας
3. Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Βιολογίας - Σχολικά εγχειρίδια και Δείκτες Επάρκειας/Επιτυχίας Β' και Γ' Λυκείου
4. Προγραμματισμοί κατά τάξη στη Βιολογία και Γεωγραφία
5. Εφαρμογή των Νέων Σχολικών Κανονισμών
6. Διεθνείς έρευνες (TALIS, PISA, TIMSS)
7. Παγκύπριες Εξετάσεις 2017, 2018
8. Τελικές Εξετάσεις Ιουνίου – Εξεταστικά Δοκίμια
9. Ενημέρωση για θέματα των ειδικοτήτων – Διάφορα

1. Στόχοι Σχολικής Χρονιάς 2017-2018

John Sam

Η κάθε Σχολική Μονάδα θα θέσει τους δικούς της υπό έμφαση στόχους (γρρ6154)

Διαχρονικοί στόχοι:

- Η Μεγιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- «Γνωρίζω, Δεν ξεχνώ, Διεκδικώ»
- Ανάπτυξη Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας
- Ανάπτυξη Σχεδίου Επαγγελματικής Μάθησης
- Ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας.

Η κάθε Σχολική Μονάδα θα θέσει τους δικούς της υπό έμφαση στόχους (γρρ6154)

- Πρόταση από Βιολόγους / Γεωγράφους στόχων για τη σχολική μονάδα που σχετίζονται με τη Βιολογία, Υγεία και Περιβάλλον
- Συμμετοχή των εκπαιδευτικών Βιολογίας & Γεωγραφίας στην υλοποίηση στόχων σχετικά με Βιολογία, Υγεία και Περιβάλλον
- Συμμετοχή σε σχετικές Επιτροπές της σχολικής μονάδας
- Συμμετοχή σε σχετικά Προγράμματα της Επιθεώρησης που σχετίζονται με του στόχους.

2α. Διαφοροποίηση στη διδασκαλία-μάθηση

John S. ...

A stylized profile of a human head facing right, composed of three overlapping layers: a dark grey inner layer, a blue middle layer, and a green outer layer. The background is a light blue grid with faint white circuit-like lines.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017**

- Διαφοροποίηση της διδασκαλίας
- Αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας

Τι θα μας απασχολήσει...

1

Τι είναι διαφοροποίηση διδασκαλίας

1.α. Διάγνωση των πραγματικών αναγκών των μαθητών/τριών

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

2

Εκπόνηση μαθήματος με διαφοροποίηση

3

Πώς αξιολογούμε τον μαθητή/τη μαθήτριά;

Εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης

A stylized profile of a human head facing right, composed of three overlapping layers: a dark grey/black inner layer, a blue middle layer, and a green outer layer. The background is a light blue grid with faint white circuit-like patterns.

1. Διαφοροποίηση της διδασκαλίας

1. Τι είναι διαφοροποίηση

- ❖ **Να συζητήσετε σε ποια παραδείγματα προάγεται η διαφοροποίηση διδασκαλίας και σε ποια όχι.**
- ❖ **Να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας.**

1. Τι είναι διαφοροποίηση

0 1 0

Ο κύριος Δημοσθένης εφαρμόζει **κάθε μέρα διαφορετική μέθοδο διδασκαλίας**: κάποιες μέρες εφαρμόζει μετωπική διδασκαλία, άλλες μέρες χρησιμοποιεί τη συνεργατική μέθοδο. Επίσης, χρησιμοποιεί ποικιλία υλικών: μια μέρα χρησιμοποιεί το βιβλίο των μαθητών, άλλη μέρα την αναζήτηση στο διαδίκτυο ή τη μελέτη στατιστικών κ.ο.κ.

Σημαντικό είναι να αξιοποιείται ποικιλία μεθόδων ή/και υλικών στο ίδιο μάθημα.

1. Τι είναι διαφοροποίηση

2

Ο κύριος Θεοδοσίου μετά την ολοκλήρωση της κάθε ενότητας αναθέτει στους μαθητές του κατ' οίκον εργασίες, για να εξετάσει τους δείκτες επιτυχίας που κάλυψε στην ενότητα. Ορισμένες εργασίες είναι υποχρεωτικές για όλους· για κάποιες εργασίες οι μαθητές έχουν το **δικαίωμα επιλογής**. Για παράδειγμα, να φτιάξουν έναν πίνακα ή μια γραφική παράσταση, να ηχογραφήσουν κάτι, να δημιουργήσουν ένα κολάζ, να μπουν στη θέση του ήρωα κ.λπ.

Διαφοροποίηση με βάση το μαθησιακό προφίλ και τα ενδιαφέροντα.

Διαφοροποίηση με βάση το μαθησιακό προφίλ

Λεκτική/γλωσσική νοημοσύνη: Ικανότητα για χειρισμό της γλώσσας, έμφαση στον γραπτό λόγο, τη συζήτηση, το χιούμορ. Ενδεικτικές δραστηριότητες: ανάγνωση κειμένων, δημιουργία λεξικών ή καταλόγων με παροιμίες και αποφθέγματα, συγγραφή ποιημάτων ή διηγημάτων, δημιουργία εφημερίδων, συγγραφή ομιλίας ή επιστολής, παραγωγή ενημερωτικών φυλλαδίων, κατάθεση εισηγήσεων για λήψη μέτρων κ.ά.

Λογική/μαθηματική νοημοσύνη: Ικανότητα χρήσης αριθμών και επιστημονικής σκέψης. Ενδεικτικές δραστηριότητες: ταξινόμηση, μαθηματική ανάλυση, γραφικές παραστάσεις, διαγράμματα, πίνακες, μετρήσεις, βάσεις δεδομένων, συγκρίσεις, έρευνες κ.ά.

Μουσική/ρυθμική νοημοσύνη: Ικανότητα να απολαμβάνει κανείς και να δημιουργεί μουσική. Ενδεικτικές δραστηριότητες: μελοποίηση ποιημάτων, αναζήτηση της κατάλληλης μουσικής υπόκρουσης, δημιουργία μουσικής υπόκρουσης, ηχογράφηση, διάκριση διαφορετικών ήχων κ.ά.

Διαφοροποίηση με βάση το μαθησιακό προφίλ

Οπτική/χωρική νοημοσύνη: Ικανότητα να αντιλαμβάνεται κανείς τον περιβάλλοντα χώρο. Ενδεικτικές δραστηριότητες: κατασκευές, δημιουργία ή ερμηνεία ενός χάρτη, δημιουργία σχεδίων, γραφημάτων ή εννοιολογικών χαρτών, σύνθεση/επεξεργασία/ερμηνεία εικόνων, δημιουργία κολάζ, φωτογράφιση, συναρμολόγηση κ.ά.

Σωματική/κιναισθητική νοημοσύνη: Ικανότητα ελέγχου και συντονισμού των κινήσεων του σώματος. Ενδεικτικές δραστηριότητες: παιχνίδια με κίνηση – δραματοποίηση, χορός, εκτέλεση πειραμάτων κ.ά.

Διαπροσωπική νοημοσύνη: Ικανότητα «αντίληψης των συναισθημάτων, των διαθέσεων, των κινήτρων και των προθέσεων άλλων ατόμων» (Καζταρίδου, 2012, σ. 3). Ενδεικτικές δραστηριότητες: συνεργασία σε ομάδα, ομαδική συγγραφή κειμένων, ανάληψη ηγετικών ρόλων, δραστηριότητες ενσυναίσθησης (δηλ. να παρουσιάσουν πώς θα ένιωθε κάποιος συνάνθρωπός τους, αν του συνέβαινε κάτι).

Διαφοροποίηση με βάση το μαθησιακό προφίλ

Ενδοπροσωπική νοημοσύνη: «Ικανότητα για κατανόηση των βαθύτερων αισθημάτων, επιθυμιών και ιδεών του εαυτού» (Καζταρίδου, 2012, σ. 3). Στους μαθητές με ενδοπροσωπική νοημοσύνη αρέσει να εργάζονται συνήθως ατομικά. Ενδεικτικές δραστηριότητες: αναστοχασμός, παρουσίαση προσωπικών απόψεων, κατάθεση προτάσεων για λήψη μέτρων, ερωτήσεις τύπου «Να υποθέσετε ότι είστε ο/η ... Πώς αισθάνεστε;...» κ.ά.

Φυσιοκρατική (ή νατουραλιστική) νοημοσύνη: Ικανότητα στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η φύση. Ενδεικτικές δραστηριότητες: αξιολόγηση σημασίας κάποιου φυσικού φαινομένου, παρατήρηση και καταγραφή στοιχείων, ανάληψη δράσης (σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς) για τη βελτίωση μιας κατάστασης σχετικά τη φύση.

1. Τι είναι διαφοροποίηση

3

Η κυρία Σοφοκλέους έχει διαφορετικές προσδοκίες από τους αδύνατους μαθητές όσον αφορά στο αποτέλεσμα της μάθησής τους. Για αυτό τον λόγο, βάζει πιο λίγες και πιο εύκολες ασκήσεις σε αυτούς τους μαθητές, απλοποιώντας την ύλη.

Στη διαφοροποίηση δεν διαφοροποιούνται οι προσδοκίες μας. Υλοποιούμε **τους ίδιους δείκτες επάρκειας** και εξετάζουμε **τους ίδιους δείκτες επιτυχίας** για όλους τους μαθητές.

1. Τι είναι διαφοροποίηση

4

Ο κύριος Ευαγγέλου κατά τη συνεξέταση δύο κειμένων χωρίζει τους μαθητές του σε ομάδες και αναθέτει σε κάθε ομάδα ξεχωριστή δραστηριότητα: μία ομάδα ασχολείται με τον σκοπό των κειμένων, άλλη ομάδα με τον πομπό και το ύφος, άλλη ομάδα με τη δομή των κειμένων κ.ο.κ.

Όλοι οι μαθητές πρέπει να καλύψουν τους **ίδιους δείκτες επιτυχίας**, επομένως πρέπει να οργανώνουμε **για όλους τους μαθητές τις ίδιες ιεραρχημένες δραστηριότητες**.

1. Τι είναι διαφοροποίηση

5

Ο κύριος Αναστασίου χρησιμοποιεί φύλλα εργασίας με **ιεραρχημένες δραστηριότητες** (από το απλό στο σύνθετο, από το γνωστό στο άγνωστο). Δίνει **το ίδιο φύλλο** εργασίας σε όλους και αφήνει **χρόνο** στους μαθητές να δουλέψουν **αρχικά ατομικά** και ακολούθως ομαδικά.

Βασικές αρχές διαφοροποίησης:

- κοινό ιεραρχημένο φύλλο εργασίας
- δίδεται χρόνος
- πρώτα ατομικά, μετά ομαδικά

1. Τι είναι διαφοροποίηση

6

Η κυρία Κυριάκου φροντίζει, ώστε να υποστηρίζει τους ταλαντούχους μαθητές της τάξης της. Τους αναθέτει ξεχωριστή, πιο σύνθετη δραστηριότητα, όταν ολοκληρώνουν τις υπόλοιπες δραστηριότητες της τάξης.

Μετασχηματιστικές δραστηριότητες που διορθώνονται από τον εκπαιδευτικό στο σπίτι ή κατ'ιδίαν με τον μαθητή.

1. Τι είναι διαφοροποίηση

❖ Η ανταπόκριση του εκπαιδευτικού στις ανάγκες του κάθε μαθητή του.

Τι διαφοροποιούμε;

Το περιεχόμενο
(υλικό)

Τη διαδικασία
(δραστηριότητες)

Τα αποτελέσματα
(εργασίες)

Πώς διαφοροποιούμε;

Με βάση την
ετοιμότητα

Με βάση τα
ενδιαφέροντα

Με βάση το
μαθησιακό προφίλ

(Tomlinson & Allan, 2004· Tomlinson & Edison, 2006· Tomlinson, 2008· Θεοφιλίδης, 2009)

1. Τι είναι διαφοροποίηση

- ❖ Η Διαφοροποίηση είναι τόσο οργανωτική στρατηγική, όσο και παιδαγωγική και επιτρέπει στην ίδια τάξη και σε κάθε μαθητή/τρια να εργάζεται, επιτυγχάνοντας στόχους που έχουν σχέση με τις ιδιαίτερες ανάγκες του/της.

1. Διαφοροποίηση:

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ

Οργάνωση:

- Χώρου
- Τάξης
- Μεθόδων
- Ρυθμού μαθήματος
- Αριθμού ασκήσεων
- Έκτασης υλικών-ύλης
- Μέσων
- Δραστηριοτήτων
- Μορφής αξιολόγησης

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

- Σκοπού – δεικτών
- Περιεχομένου
- Ασκήσεων / διδακτικών υλικών
- Τελικού Προϊόντος / αποτελέσματος
- Επικοινωνίας
Αλληλεπίδρασης μαθητών
- Επικοινωνίας
Αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικών – μαθητών
- Αξιολόγησης
- Ανατροφοδότησης

1.α. Διάγνωση των πραγματικών αναγκών των μαθητών/τριών

- ❖ **Διαγνωστικά δοκίμια**
- ❖ **Διάφορες δραστηριότητες**, οι οποίες θα μπορούν να διαγνώσουν την ικανότητα του/της μαθητή/τριας να ασκεί δεξιότητες, καθώς και τη στάση – παρώθηση και προσοχή του/της για την εκτέλεση εργασιών.
- ❖ **Διακρίβωση του τρόπου μάθησης** που προτιμά ο/η μαθητής/τρια για την επιλογή δραστηριοτήτων, στις οποίες ευκολότερα και αποτελεσματικότερα θα εμπλακούν.

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

ΣΤΑΔΙΟ 1. Προετοιμασία εκπαιδευτικού: Ανάλυση γνωστικού αντικειμένου – αναγκών μαθητών

- ❖ Ποιες είναι οι **βασικές – πυρηνικές γνώσεις – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ/ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ** - του θέματος που θα διδάξω σήμερα
- ❖ Ποιες είναι οι **προαπαιτούμενες γνώσεις/δεξιότητες/στάσεις/τρόποι σκέψης** που θα έπρεπε οι μαθητές/τριές μου να γνωρίζουν, να κτίζουν σκαλοπάτια ανόδου της επίδοσής τους.
- ❖ Ποιες είναι οι **μετασχηματιστικές γνώσεις** που θέλω να αποκτήσουν, πέρα από τις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος και της ανάπτυξης, στο πλαίσιο μιας γενικής παιδείας.

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Κλίμακες Δεικτών Επιτυχίας και Προσπαιτούμενα Επάρκειας

- ❖ Τα Α.Π. δομούνται με βάση Κλίμακες Δεικτών Επιτυχίας από τάξη σε τάξη = **Προσανατολισμός σε τελική αξιολόγηση**
- ❖ Οι Κλίμακες σε κάθε τάξη αναλύονται σε Δείκτες Επάρκειας = **Προσανατολισμός σε διδασκαλία**
- ❖ Κλίμακες και Δείκτες επανέρχονται και συλλειτουργούν σε όλες τις τάξεις, για να γίνουν **Δείκτες διαμορφωτικής αξιολόγησης και Μέσα Διαφοροποίησης της διδασκαλίας.**

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

ΣΤΑΔΙΟ 2. Οργάνωση διδασκαλίας – μάθησης Επιλογή εναλλακτικών τρόπων οργάνωσης, όπως :

2.1. Ιεράρχηση δραστηριοτήτων και εργασία εξατομικευμένα και σε ομάδες μεικτής ικανότητας.

- ✓ Σε ικανοποιητικό χρόνο, ανάλογα με την περίπτωση, ο εκπαιδευτικός ζητά από την ομάδα να συζητήσει και ελέγξει την πρώτη και δεύτερη δραστηριότητα (προαπαιτούμενες γνώσεις),
Στόχος: όλοι οι μαθητές να κατέχουν την προαπαιτούμενη γνώση.

2.2. Ιεράρχηση ασκήσεων και εξατομικευμένη εργασία.

- ✓ Σε ικανοποιητικό χρόνο ο εκπαιδευτικός καλεί την ολομέλεια να συνεργαστεί μαζί του για την επίλυση της πρώτης ή/και δεύτερης δραστηριότητας, με στόχο να επιμείνει στην επαναδιδασκαλία, αν χρειάζεται των προαπαιτούμενων γνώσεων με την ολομέλεια, αν το ποσοστό αποτυχίας είναι μεγάλο ή και σε μικρές ομάδες με τα παιδιά που έχουν ιδιαίτερες δυσκολίες.

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

2.3

Το μάθημα αρχίζει με μικρές διερευνήσεις στις προαπαιτούμενες γνώσεις

- ✓ σε συνδυασμό εξατομικευμένης εργασίας και εργασίας στην ολομέλεια
- ✓ ή με τη μέθοδο της ιδεοθύελλας
- ✓ ή με τη μέθοδο της συνεργατικής αξιολόγησης – εννοιογραμμάτων.

2.4.

Στη συνέχεια, οι μαθητές εργάζονται με συνεργατικές δραστηριότητες στις πυρηνικές γνώσεις.

Μετά από διαγνωστική αξιολόγηση στις βασικές προαπαιτούμενες γνώσεις, οι μαθητές/τριες εργάζονται με ανάθεση εργασιών, ανάλογα με το επίπεδό τους. Μετά από ικανοποιητικό χρονικό διάστημα, εργάζονται σε ομάδες μικτής ικανότητας κ.ο.κ.

1.β. Διαδικασία εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας

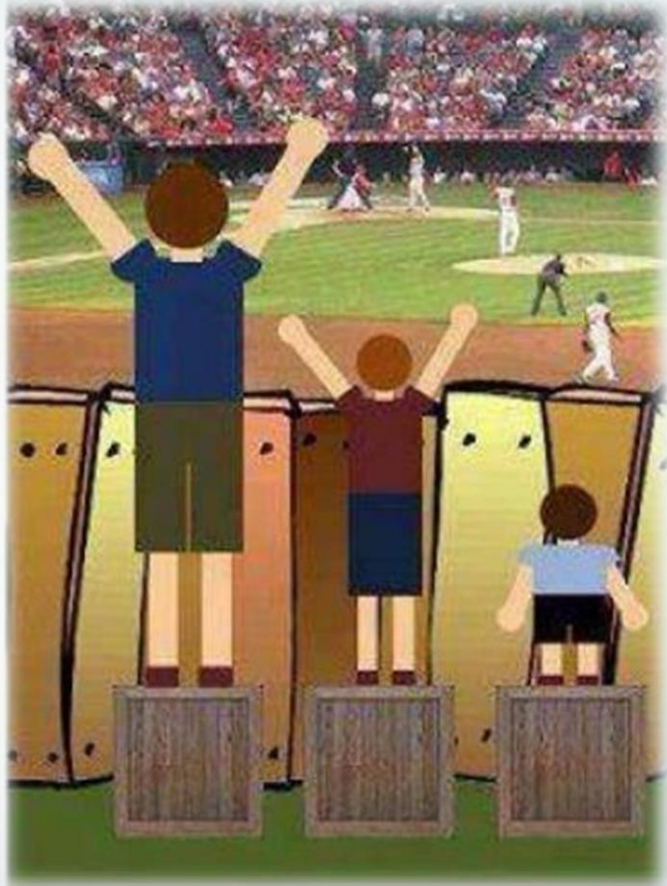
2.5.

Αφού δοθούν κατάλληλα **ιεραρχημένα υλικά** με όλα τα επίπεδα γνώσεων και τις μαθησιακές προτιμήσεις των μαθητών/τριών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η **συνεργατική μέθοδος**.

Η στροφή από τη **διδασκαλία – παράδοση** στη **μάθηση – εργασία** είναι θεωρητικά εύκολη.
Στην πράξη, όμως, είναι συνεχής πορεία αναζήτησης και δημιουργίας.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ανισότητα από την ίση μεταχείριση άνισων ανθρώπων.

Thomas Jefferson (1743-1826)

2. Εκπόνηση μαθήματος

**Διαφοροποίηση διδασκαλίας
στο Γυμνάσιο**

**Διαφοροποίηση διδασκαλίας
στο Λύκειο**

A stylized profile of a human head facing right, composed of three overlapping layers: a dark grey inner layer, a blue middle layer, and a green outer layer. The background is a light blue grid with faint white circuit-like patterns.

3. Αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας

3. Πώς αξιολογούμε τον μαθητή/τη μαθήτριά

- Τι είναι αξιολόγηση

όχι τυχαία

«Μια **συστηματική** διαδικασία

καθορισμού επίτευξης

των **διδασκτικών στόχων**

προϋποθέτει τον καθορισμό των Δεικτών Επιτυχίας

(Παπαναστασίου, 1993)

2β. Η αξιολόγηση του μαθητή
(εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης –
κατασκευή εξεταστικού δοκιμίου) με
βάση τους Δείκτες
Επάρκειας/Επιτυχίας

Είπαν για την Αξιολόγηση...

“Η αξιολόγηση είναι στην καρδιά της εμπειρίας των μαθητών”

Brown and Knight (1994)

“Αν θέλεις να αλλάξεις τον τρόπο που μαθαίνουν οι μαθητές τότε άλλαξε τη μέθοδο της αξιολόγησης”

Brown, Bull & Pendlebury (1997)

“Οι μαθητές μαθαίνουν όχι εκείνα που περιλαμβάνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα αλλά εκείνα για τα οποία θεωρούν ότι θα αξιολογηθούν ...

Το θέμα επομένως είναι, να βεβαιωθούμε ότι οι στόχοι της αξιολόγησης καθρεφτίζουν εκείνα που θέλουμε να μάθουν”

Biggs, 2002, page 6

Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης

1. Σύντομες εργασίες για το σπίτι
2. Σύντομα τεστς
3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)
4. Φύλλα Αυτοαξιολόγησης των μαθητών
5. Φύλλα Ετεροαξιολόγησης των μαθητών
6. Κατάλογος ελέγχου (checklists)
7. Κλίμακα Διαβαθμισμένων Κριτηρίων (Rubric)

portfolio

1.Σύντομες εργασίες για το σπίτι

- Ο χρόνος επίλυσης των ασκήσεων να μην είναι υπερβολικός για να μην αποτελεί φόρτο εργασίας στο σπίτι αλλά και να μην καθιστά αδύνατη την εξέταση - διόρθωσή τους το επόμενο μάθημα
- Να υπάρχει διαβάθμιση των ασκήσεων για όλα τα επίπεδα των μαθητών
- Να μην είναι αντιγραφή-επανάληψη των παραδειγμάτων που λύθηκαν στην τάξη κατά τη διαδικασία της παράδοσης του μαθήματος
- Να εξετάζουν τους ΔΕ του μαθήματος
- Να καλλιεργούν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα των μαθητών

2. Σύντομα τεστς

- Η χρονική διάρκειά τους να μην υπερβαίνει τα 15-20 λεπτά
- Να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και όχι σε μεγάλες ενότητες, τόσο απρόοπτα όσο και προειδοποιημένα
- Τα απρόοπτα τεστς να εξετάζουν βασικές δεξιότητες του προηγούμενου μαθήματος ενώ τα προειδοποιημένα να εξετάζουν βασικές δεξιότητες του κεφαλαίου. Και στα δύο μέρη η εξέταση να γίνεται βάσει των ΔΕΕ
- Να υπάρχει διαβάθμιση του βαθμού δυσκολίας των ερωτημάτων (διαφοροποίηση διδασκαλίας) και αυτά να είναι σαφή και διατυπωμένα σε ορθό γραπτό λόγο
- Οι ερωτήσεις να είναι πρωτότυπες και ευφάνταστες, για να καλλιεργούν ποικίλες δεξιότητες στους μαθητές

2. Σύντομα τεστς (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου σύντομής απάντησης**
Οι ερωτήσεις να έχουν μόνο μια ορθή απάντηση και να αποφεύγονται οι λέξεις που κατευθύνουν προς αυτήν
- **Ερωτήσεις τύπου συμπλήρωσης**
Η ερώτηση να έχει μονοσήμαντη απάντηση.
Να μην υπάρχουν πολλά κενά σε μια πρόταση.

Σύντομα τεστς (συνέχεια)

- Ερωτήσεις τύπου ορθό/λάθος
Να αποφεύγονται οι λέξεις που δίνουν υπαινιγμούς για την σωστή απάντηση.
Εκφράσεις που μπορούν να παρερμηνεύτουν να αποφεύγονται.
Αρνητικές δηλώσεις να μην χρησιμοποιούνται.
Να αποφεύγονται ερωτήσεις που περιέχουν πέραν του ενός νοήματος όπως επίσης και οι μακροσκελείς προτάσεις

2. Σύντομα τεστς (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου συσχέτισης**

Οι ερωτήσεις στις ομάδες να είναι ομοιογενείς.

Ο αριθμός των ερωτημάτων της ομάδας A να είναι μικρότερος από τον αριθμό των απαντήσεων της ομάδας B.

Ο αριθμός των προτάσεων στις δύο ομάδες να είναι σχετικά μικρός.

Η διάταξη των προβλημάτων αλφαβητικά ή λογικά είναι προτιμητέα

2. Σύντομα τεστς (συνέχεια)

- Ερωτήσεις τύπου πολλαπλής επιλογής
Το στέλεχος της ερώτησης πρέπει να έχει σημασία από μόνο του και να παρουσιάζει το πρόβλημα ξεκάθαρα.
Το στέλεχος πρέπει να περιέχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της ερώτησης και να είναι απαλλαγμένο από οποιοδήποτε άσχετο υλικό
Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις πρέπει η ερώτηση να έχει αρνητική διατύπωση.

2. Σύντομα τεστς (συνέχεια)

- Ερωτήσεις τύπου πολλαπλής επιλογής (συνέχεια)
Όλες οι παρεμβολές πρέπει να είναι συνεπείς από γραμματικής απόψεως με το στέλεχος της ερώτησης.
Κάθε ερώτηση πρέπει να περιέχει μια ορθή απάντηση ή την καλύτερη απάντηση.
Πρέπει να αποφεύγεται οποιαδήποτε λεκτική συσχέτιση του στελέχους με την ορθή απάντηση.
Το μήκος των παρεμβολών δεν πρέπει να παρέχει κλειδιά στους εξεταζόμενους για αναγνώριση της ορθής απάντησης.

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Τι είναι το project

- Μικρή ερευνητική εργασία ή συνθετική δημιουργική εργασία.
- Αναλαμβάνεται από μεμονωμένα άτομα ή ομάδα ατόμων.
- Απαιτεί την επιλογή και εξειδίκευση ενός θέματος, τη διερεύνηση και το σχέδιο / προγραμματισμό εργασίας.

Ανατίθεται ως πρόσθετη εργασία με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών / τριών

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Το project στα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα

- Προτείνεται ως σημαντική και αναγκαία δραστηριότητα σε όλα ανεξαιρέτως τα διδακτικά αντικείμενα.
- Καλλιεργεί την αναλυτική – συνθετική σκέψη, καθώς και την επινοητική ικανότητα των παιδιών στην εξεύρεση λύσεων σε προβλήματα.

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Το project στα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα (συνέχεια)

- Καλλιεργεί την κριτική στάση απέναντι στη γνώση και την επιστημονική μεθοδολογία, αφού προβλέπει:
  - α. τη συλλογή και καταγραφή πληροφοριών από πολλαπλές πηγές
  - β. την κριτική διερεύνησή τους
  - γ. την αντικειμενική αξιολόγηση και παρουσίαση των πιο αξιόλογων

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Βηματολόγιο

- **A.** Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος
- **B.** Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων
- **Γ.** Καταρτισμός σχεδίου δράσης
- **Δ.** Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων – πληροφοριών
- **Ε.** Παρουσίαση του project
- **ΣΤ.** Αξιολόγηση του project

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Η αξιολόγηση του project: Η αξιολόγηση είναι μία διαγνωστική δράση όπου προσδιορίζονται τα επιτεύγματα, οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των παιδιών κατά την εφαρμογή του project.

Η αξιολόγηση σχετίζεται με τους αρχικούς στόχους του σχεδίου εργασίας, που αφορούν γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις και σχετίζεται με το τι τα παιδιά παράγουν. Προκύπτει μέσα από την παρατήρηση του εκπαιδευτικού καθώς τα παιδιά εργάζονται ή με ερωτήσεις σχετικές με το γιατί, το τι και το πώς δημιουργούν σε ένα project. Η δημιουργία ενός πίνακα όπου ο εκπαιδευτικός σημειώνει τις επιδόσεις του παιδιού συμβάλλει στην αξιολόγηση του.

Αξιολόγηση	Σημεία αξιολόγησης	Επίδοση
Δημιουργία στόχων	Μπορεί να ορίσει σκοπούς και υποστόχους; Μπορεί να οργανώσει την εργασία του;	
Εντοπισμός πληροφοριών	Μπορεί να βρει πληροφορίες; Μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που βρίσκει;	
Χρησιμοποίηση βιβλίων και διαφόρων πηγών	Μπορεί να ορίσει τα απαραίτητα βιβλία στην εργασία του; Μπορεί να βρει τις πληροφορίες που χρειάζεται στα βιβλία;	
Χρήση πληροφοριών	Κρατά σημειώσεις για την εργασία του; Μπορεί να παρουσιάσει τις πληροφορίες που συνέλεξε στο ακροατήριο;	
Αξιολόγηση εργασίας	Αξιολογεί το παιδί την εργασία του; Προτείνει αλλαγές και βελτιώσεις;	

Έντυπο Αξιολόγησης των Εργασιών Τύπου Project

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
Α' Μέρος - Δομή της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται αν περιλαμβάνει τα κεφάλαια:<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή • Μεθοδολογία • Αποτελέσματα • Συμπεράσματα – Συζήτηση • Βιβλιογραφία		
Β' Μέρος - Περιεχόμενο της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Σκοπός (αξιολογείται αν ο σκοπός είναι σαφής και ξεκάθαρος)		
<ul style="list-style-type: none"> • Στόχος (αξιολογείται αν οι στόχοι είναι σαφείς και ξεκάθαροι)		
<ul style="list-style-type: none"> • Μέθοδος (αξιολογείται αν ακολουθήθηκαν όλα τα στάδια της μεθόδου project, ο τρόπος συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων, η πρωτοτυπία, η εφευρετικότητα, η φαντασία και η δημιουργικότητα)		
<ul style="list-style-type: none"> • Αποτελέσματα (αξιολογείται ο τρόπος παρουσίασης, η πρωτοτυπία και το περιεχόμενο των αποτελεσμάτων)		

<ul style="list-style-type: none"> • Συμπεράσματα – Συζήτηση (αξιολογείται η λογική σχέση και συνάφεια μεταξύ αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, η σαφήνεια και επιστημονικότητα των συμπερασμάτων, η καταγραφή απόψεων και σχολίων των ίδιων των μαθητών) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Πηγές αναφοράς (αξιολογείται αν περιλαμβάνονται όλες οι πηγές αναφοράς, η ορθότητα της παρουσίασης των πηγών αναφοράς, οι περιοχές που ερευνήθηκαν (καταλληλότητα και πληρότητα) και σε ποιο βαθμό) 		
Γ' Μέρος - Γνώση και Κατανόηση του Θέματος		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η γνώση και η κατανόηση του θέματος από τους μαθητές σε όλα τα στάδια της εργασίας τύπου project) 		
Δ' Μέρος – Γλωσσική επάρκεια της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η διατύπωση και η χρήση της γλώσσας, η ορθότητα της χρήσης όρων και επιστημονικής ορολογίας) 		
Ε' Μέρος – Παρουσίαση της εργασίας		
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογείται η πληρότητα, η χρονική διάρκεια, η οργάνωση, η πρωτοτυπία, το ενδιαφέρον και η αρτιότητα της παρουσίασης της εργασίας) 		

Άλλα σχόλια:

.....

.....

4. Φύλλα αυτοαξιολόγησης και

5. Φύλλα ετεροαξιολόγησης μαθητών

- ▶ Περιοδικά οι μαθητές και μαθήτριες καλούνται να προβούν σε αυτοαξιολόγηση της μαθησιακής τους πορείας σε όλες τις πτυχές αξιολόγησης, χρησιμοποιώντας δομημένα φύλλα αυτοαξιολόγησης.
- ▶ Ο/η εκπαιδευτικός υποβοηθά τους μαθητές/μαθήτριες στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της αυτοαξιολόγησης και στον καταρτισμό σχεδίου προσωπικής βελτίωσης και ανάπτυξης.
- ▶ Παράλληλα γίνεται περιοδική ετεροαξιολόγηση του κάθε μαθητή/μαθήτριας από συμμαθητές του χρησιμοποιώντας δομημένα φύλλα ετεροαξιολόγησης.

Φύλλα αυτοαξιολόγησης

Αυτοαξιολόγηση μαθητών/τριών με βάση κριτήρια που σχετίζονται:

- ❖ Στόχους της Θεματικής Ενότητας
- ❖ Συνεργασία μέσα στην ομάδα
- ❖ Προσωπικής βελτίωσης
- ❖ Αυτοαξιολόγηση μαθήματος:
  - Σημεία του μαθήματος που τους άρεσαν.
  - Σημεία του μαθήματος που δεν τους άρεσαν.

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
Όνοματεπώνυμο:		
Όνομα ομάδας:		
Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις		
Τμήμα: ..... Αρ.: ..... Ημερομηνία:		
Όνομα Σχολείου:		
Οδηγίες		
Ακολουθήστε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:		
Βήμα 1 ^ο : Συμπληρώστε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.		
Βήμα 2 ^ο : Άρχει την αξιολόγηση των κριτηρίων της Ενότητας.		
Βήμα 3 ^ο : Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.		
Βήμα 4 ^ο : Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της ενότητας πριν προχωρήσεις στα επόμενα.		
Βήμα 5 ^ο : Προχώρη στην αξιολόγηση των κριτηρίων της Συνεργασίας.		
Βήμα 6 ^ο : Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της συνεισφοράς πριν προχωρήσεις στα επόμενα.		
Βήμα 7 ^ο : Προσέθετε τη βαθμολογία για να βρεις τη Συνολική Βαθμολογία.		
Βήμα 8 ^ο : Συμπληρώστε τα κενά στα Κριτήρια της Προσωπικής Βελτίωσης.		
Βήμα 9 ^ο : Συμπληρώστε τα κενά στα Κριτήρια του Μαθήματος.		
Βήμα 10 ^ο : Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στους συμμαθητές σου.		
Βήμα 11 ^ο : Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στους συμμαθητές σου.		
Βήμα 12 ^ο : Παράδωσε το Φύλλο Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.		
ΔΙΑ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ
		1-5
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΤΟΧΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ		
1	Μπορώ να δημιουργώ και να εξηγή τροφικές αλυσίδες και πλέγματα.	
2	Μπορώ να χρησιμοποιώ με επάρκεια τους όρους παραγωγός, καταναλωτής, θηρευτής, λεία (θήραμα).	
3	Μπορώ να αξιοποιώ πληροφορίες και δεδομένα για να μελετώ ποιοι οργανισμοί ανταγωνίζονται μεταξύ τους.	
4	Μπορώ να επιχειρηματολογώ πώς δραστηριότητες του ανθρώπου επηρεάζουν την ποιότητα του περιβάλλοντος και προκαλούν προβλήματα στους οργανισμούς.	
5	Γνωρίζω είδη γλωβίδας και πανίδας της Κύπρου.	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ		
1	Πόσο σκληρά δούλεψα μέσα στην ομάδα;	
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήμουν στην εργασία της ομάδας μου;	
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά μου στην εργασία της ομάδας;	
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ με τους άλλους στην ομάδα;	
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξα;	
6	Πόσο με βοήθησε η εργασία στην ομάδα να μάθω;	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ		
1	Πιστεύω ότι πρέπει να βελτιώσω την απόδοσή μου στους πιο κάτω τομείς:	
	Μελέτη στο σπίτι ☐	Συμμετοχή στο μάθημα ☐
	Συγκέντρωση στην τάξη ☐	Συνεργασία στην ομάδα ☐
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
1	Τρία (3) πράγματα που μου άρεσαν περισσότερο στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις είναι:	
	1.	
	2.	
	3.	
2	Τι δεν μου άρεσε στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις (1 ή περισσότερα)	

Φύλλα ετεροαξιολόγησης

Ετεροαξιολόγηση μαθητών/τριών από τους συμμαθητές τους με βάση κριτήρια που σχετίζονται:

- ❖ Πόσο σκληρά δούλεψε;
- ❖ Πόσο συγκεντρωμένος ήταν;
- ❖ Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ μαζί του;
- ❖ Πόση ομαδικότητα επέδειξε;
- ❖ Πόσο η εργασία στην ομάδα τον βοήθησε να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του;

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	
Όνοματεπώνυμο:	
Όνομα ομάδας:	
Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις	
Τμήμα: ..... Αρ.: ..... Ημερομηνία:	
Όνομα Σχολείου:	
Οδηγίες	
Ακολουθήστε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:	
Βήμα 1 ^ο : Συμπλήρωσε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.	
Βήμα 2 ^ο : Συμπλήρωσε τα ονόματα των συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου.	
Βήμα 3 ^ο : Άρχισε με την αξιολόγηση του πρώτου συμμαθητή/τριας σου, που ανήκει στην ομάδα σου.	
Βήμα 4 ^ο : Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.	
Βήμα 5 ^ο : Αξιολόγησε τον πρώτο συμμαθητή/τρια σου σε όλα τα κριτήρια πριν προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου.	
Βήμα 6 ^ο : Προχώρησε στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου και αφού τον αξιολογήσεις σε όλα τα κριτήρια μπορείς να προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου μέχρι να αξιολογηθούν όλοι.	
Βήμα 7 ^ο : Αφού αξιολογήσεις όλους τους συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου, τώρα πρόσδεσε τη βαθμολογία τους για να βρεις το σύνολο.	
Βήμα 8 ^ο : Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου.	
Βήμα 10 ^ο : Παράδωσε το Φύλλο Ετεροαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.	

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ				
		.....	.....	.....	.....	.....
1	Πόσο σκληρά δούλεψε;					
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήταν στην εργασία;					
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά του;					
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ μαζί του;					
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξε;					
6	Πόσο η εργασία στην ομάδα τον βοήθησε να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του;					
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ						

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο: .....

Όνομα ομάδας: .....

Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις

Τμήμα: ..... Αρ.: ..... Ημερομηνία: .....

Όνομα Σχολείου: .....|.....

Οδηγίες

Ακολουθήσε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:

Βήμα 1^ο : Συμπλήρωσε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.

Βήμα 2^ο : Άρχισε την αξιολόγηση των κριτηρίων της Ενότητας.

Βήμα 3^ο : Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.

Βήμα 4^ο : Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της ενότητας πριν προχωρήσεις στα επόμενα.

Βήμα 5^ο : Προχώρα στην αξιολόγηση των κριτηρίων της Συνεργασίας

Βήμα 7^ο : Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της συνεργασίας πριν προχωρήσεις στα επόμενα.

Βήμα 8^ο : Πρόσθεσε τη βαθμολογία για να βρεις τη Συνολική Βαθμολογία.

Βήμα 9^ο : Συμπλήρωσε τα κενά στα Κριτήρια της Προσωπικής Βελτίωσης.

Βήμα 10^ο : Συμπλήρωσε τα κενά στα Κριτήρια του Μαθήματος.

Βήμα 11^ο : Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στους συμμαθητές σου.

Βήμα 12^ο : Παράδωσε το Φύλλο Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ 1-5
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΤΟΧΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ		
1	Μπορώ να δημιουργώ και να εξηγώ τροφικές αλυσίδες και πλέγματα.	
2	Μπορώ να χρησιμοποιώ με επάρκεια τους όρους παραγωγός, καταναλωτής, θηρευτής, λεία (θήραμα).	
3	Μπορώ να αξιοποιώ πληροφορίες και δεδομένα για να μελετώ ποιοι οργανισμοί ανταγωνίζονται μεταξύ τους.	
4	Μπορώ να επιχειρηματολογώ πώς δραστηριότητες του ανθρώπου επηρεάζουν την ποιότητα του περιβάλλοντος και προκαλούν προβλήματα στους οργανισμούς.	
5	Γνωρίζω είδη χλωρίδας και πανίδας της Κύπρου.	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ		
1	Πόσο σκληρά δούλεψα μέσα στην ομάδα;	
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήμουν στην εργασία της ομάδας μου;	
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά μου στην εργασία της ομάδας;	
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ με τους άλλους στην ομάδα;	
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξα;	
6	Πόσο με βοήθησε η εργασία στην ομάδα να μάθω;	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

- 1** Πιστεύω ότι πρέπει να βελτιώσω την απόδοσή μου στους πιο κάτω τομείς:
Μελέτη στο σπίτι	....	Συμμετοχή στο μάθημα	....
Συγκέντρωση στην τάξη	....	Συνεργασία στην ομάδα	....

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1** Τρία (3) πράγματα που μου άρεσαν περισσότερο στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις είναι:
1. ....
  2. ....
  3. ....
- 2** Τι δεν μου άρεσε στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις (1 ή περισσότερα)

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο: .....

Όνομα ομάδας: .....

Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις

Τμήμα: ..... Αρ.: ..... Ημερομηνία: .....

Όνομα Σχολείου: .....

Οδηγίες

Ακολουθήσε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:

Βήμα 1^ο : Συμπλήρωσε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.

Βήμα 2^ο : Συμπλήρωσε τα ονόματα των συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου.

Βήμα 3^ο : Άρχισε με την αξιολόγηση του πρώτου συμμαθητή/τριας σου, που ανήκε στην ομάδα σου.

Βήμα 4^ο : Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.

Βήμα 5^ο : Αξιολόγησε τον πρώτο συμμαθητή/τρια σου σε όλα τα κριτήρια πριν προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου.

Βήμα 7^ο : Προχώρα στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου και αφού τον αξιολογήσεις σε όλα τα κριτήρια μπορείς να προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου μέχρι να αξιολογηθούν όλοι.

Βήμα 8^ο : Αφού αξιολόγησες όλους τους συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου, τώρα πρόσθεσε τη βαθμολογία τους για να βρεις το σύνολο.

Βήμα 9^ο : Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου.

Βήμα 10^ο : Παράδωσε το Φύλλο Ετεροαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1	Πόσο σκληρά δούλεψε;							
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήταν στην εργασία;							
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά του;							
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ μαζί του;							
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξε;							
6	Πόσο η εργασία στην ομάδα τον βοήθησε να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του;							
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ							

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ

Ο μαθητής
αναπτύσσει
κριτικές
ικανότητες

Ο μαθητής
αναπτύσσει
κοινωνικές
δεξιότητες

Καλύπτει
τους στόχους
της εργασίας

Είναι
ολοκληρωμένη

Δίνει την ευκαιρία
για ανάκληση
γνώσεων, ευελιξία
σκέψης, φαντασία,
δημιουργικότητα

6. Κατάλογος ελέγχου (checklists)

Πρέπει να...

- περιλαμβάνει διάφορους τομείς στους οποίους θα αξιολογηθεί ο μαθητής (πχ. συμπεριφορές, δεξιότητες, στάσεις, διαθέσεις, γνώσεις)
- ανταποκρίνεται στους ΔΕΕ και χρησιμοποιείται για όλους τους μαθητές στο ίδιο σχεδόν στάδιο της διδασκαλίας.
- αξιολογεί αν ένας μαθητής έχει ή δεν έχει *μια* συγκεκριμένη ικανότητα, ή αν έχει ή δεν έχει πετύχει ένα συγκεκριμένο στόχο (δεν περιέχονται διαβαθμίσεις)
- χρησιμοποιείται μεθοδικά και συστηματικά από τους διδάσκοντες σε τακτά χρονικά διαστήματα

6. Κλίμακα Διαβαθμισμένων Κριτηρίων (Rubrics)

Πρέπει να...

- περιλαμβάνει σαφή κριτήρια και διαβαθμίσεις ποιότητας με προσυμφωνημένες δραστηριότητες πάνω στους ΔΕΕ τα οποία δρουν επικουρικά στην περιγραφική αξιολόγηση καθώς και στη δημιουργία ενός portfolio. Με τον προκαθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης αποφεύγονται οι ασάφειες και οι παρεξηγήσεις.
- λαμβάνεται υπόψη τα κριτήρια να είναι διαβαθμισμένα με βάση τη διαφοροποίηση, σεβόμενοι και αναγνωρίζοντας το ιδιαίτερο μαθησιακό στυλ των μαθητών, το επίπεδο ετοιμότητάς τους, τα ενδιαφέροντά τους.

6. Κλίμακα Διαβαθμισμένων Κριτηρίων (Rubrics)

▶ *Πρέπει να...*

- παρέχει κατατοπιστική και απλοποιημένη ανατροφοδότηση, με κριτήρια τα οποία χαρακτηρίζονται από σαφήνεια και ορθό λόγο, κάνοντας σαφέστερη τη διαδικασία της βαθμολόγησης, αφήνοντας έτσι, ελάχιστο χώρο για μεροληπτική στάση του καθηγητή

ΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΤΟΜΕΙΣ/ ΕΠΙΠΕΔΑ	4	3	2	1
ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ	Η κατακλείδα δηλώνει τη θέση του συγγραφέα. Υπάρχει σύνδεση με την αρχή της επόμενης παραγράφου.	Η κατακλείδα υπάρχει αλλά δεν είναι σαφής. Γίνεται σύνδεση με την αρχή της επόμενης παραγράφου στις 2 πρώτες προτάσεις.	Η κατακλείδα δεν είναι σαφής και η σύνδεση δε γίνεται από την αρχή της παραγράφου.	Χωρίς κατακλείδα.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	Ο πρόλογος δηλώνει σαφή θέση του θέματος. Επισκοπικός λόγος.	Ο πρόλογος δηλώνει σαφή θέση του θέματος. Μη επισκοπικός λόγος.	Ελαστικός πρόλογος αλλά με χαλαρή σύνδεση προς το κύριο θέμα.	Μη ελαστικός πρόλογος. Εκτός θέματος.
ΣΥΝΔΕΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΦΡΑΣΕΙΣ	Χρήση ποικίλων συνδετικών λεκτικών φράσεων. Λογική σύνδεση ιδεών.	Περιορισμένη χρήση συνδετικών λεκτικών φράσεων. Λογική σύνδεση ιδεών.	Περιορισμένη χρήση. Μη λογική σύνδεση ιδεών.	Χωρίς συνδετικές λέξεις και φράσεις.
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ	Χωρίς λάθη.	1-2 λάθη στη χρήση της γραμματικής και του συντακτικού.	3-4 λάθη στη χρήση της γραμματικής και του συντακτικού.	Παρισσότερα από 4 λάθη.
ΣΤΙΞΗ-ΚΕΦΑΛΑΙΟΓΡΑΜΜΑΤΗ ΓΡΑΦΗ	Χωρίς λάθη.	1-2 λάθη.	Ορισμένα λάθη στη χρήση τα οποία εμποδίζουν τη ροή του λόγου.	Πολλά λάθη.
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ	Όλες οι λεπτομέρειες είναι σαφείς, σχετικές και αναλύουν τη θεματική πρόταση.	Οι περισσότερες λεπτομέρειες είναι σχετικές, σαφείς και αναλύουν τη θεματική πρόταση.	Μια πρόταση από τις λεπτομέρειες στηρίζει και αναλύει τη θεματική πρόταση.	Μη σχετικές λεπτομέρειες. Χωρίς ανάπτυξη.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

**ΕΝΝΟΙΕΣ/
ΚΡΙΤΗΡΙΑ**

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ	1	2	3	4
Θέση χεριών και δάκτυλων	Χρησιμοποιώ τη σωστή θέση χεριών και δάκτυλων όλη την ώρα	Χρησιμοποιώ τη σωστή θέση χεριών και δάκτυλων σχεδόν όλη την ώρα	Χρησιμοποιώ τη σωστή θέση χεριών και δάκτυλων για λίγη ώρα	Δε χρησιμοποιώ τη σωστή θέση χεριών και δάκτυλων
Θέση σώματος	Κάθομαι σωστά με στητό σώμα όλη την ώρα όταν παίζω αυλό	Κάθομαι σωστά με στητό σώμα σχεδόν όλη την ώρα όταν παίζω αυλό	Κάθομαι σωστά με στητό σώμα για λίγη ώρα όταν παίζω αυλό	Δεν κάθομαι σωστά με στητό σώμα όταν παίζω αυλό
Μελωδία και Ρυθμός	Διαβάζω και παίζω τις σωστές νότες και αξίες όλη την ώρα	Διαβάζω και παίζω τις σωστές νότες και αξίες σχεδόν όλη την ώρα	Διαβάζω και παίζω τις σωστές νότες και αξίες για λίγη ώρα	Σπάνια διαβάζω και παίζω τις σωστές νότες και αξίες
Ποιότητα ήχου	Παίζω όλο το κομμάτι με καλή ποιότητα ήχου	Παίζω σχεδόν όλο το κομμάτι με καλή ποιότητα ήχου	Παίζω λίγο μέρος του κομματιού με καλή ποιότητα ήχου	Παίζω σχεδόν όλο το κομμάτι με κακή ποιότητα ήχου
Άρθρωση	Παίζω το κομμάτι και λαμβάνω υπόψη όλες τις λεπτομέρειες (δεμένα, κοφτά κλπ)	Παίζω το κομμάτι και λαμβάνω υπόψη σχεδόν όλες τις λεπτομέρειες (δεμένα, κοφτά κλπ)	Παίζω το κομμάτι και λαμβάνω υπόψη λίγες λεπτομέρειες (δεμένα, κοφτά κλπ)	Παίζω το κομμάτι χωρίς να λαμβάνω υπόψη τις λεπτομέρειες (δεμένα, κοφτά κλπ)
Μουσικότητα	Παίζω όλο το κομμάτι με εκφραστικότητα και μουσικότητα.	Παίζω αρκετό από το κομμάτι με εκφραστικότητα και μουσικότητα.	Παίζω λίγο μέρος του κομματιού με εκφραστικότητα και μουσικότητα.	Παίζω το κομμάτι χωρίς εκφραστικότητα και μουσικότητα.
Απόλαυση	Παίζω όλο το κομμάτι με απόλαυση.	Παίζω αρκετό από το κομμάτι με απόλαυση.	Παίζω λίγο μέρος από το κομμάτι με απόλαυση.	Παίζω το κομμάτι χωρίς απόλαυση.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (portfolio)

Ο φάκελος εργασιών των μαθητών/τριών είναι «μια συστηματική και οργανωμένη συλλογή στοιχείων που χρησιμοποιούνται από τον δάσκαλο και τον/τη μαθητή/τρια, για να παρακολουθήσουν οι ενδιαφερόμενοι την ανάπτυξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων του μαθητή».

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

- ▶ Έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα
- ▶ Εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της διδακτικής πράξης
- ▶ Εξυπηρετεί τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους μαθητές εντός και εκτός της τάξης
- ▶ Βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια
- ▶ Εφαρμόζεται παράλληλα και συμπληρωματικά με τις άλλες μορφές αξιολόγησης.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

Το Portfolio έχει παιδαγωγική αξία διότι:

- ▶ Προσαρμόζεται εύκολα για σκοπούς αξιολόγησης στην τάξη.
- ▶ Μας δίνει ανατροφοδότηση με ποιοτικά στοιχεία.
- ▶ Εξασφαλίζει τη διαφορετικότητα στο γνωστικό επίπεδο και στους τύπους μάθησης, ανάμεσα στους μαθητές.
- ▶ Παρέχει σφαιρική εικόνα των ικανοτήτων των μαθητών.
- ▶ Αποδεικνύει την πρόοδο των μαθητών στη γλώσσα.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

Το Portfolio έχει παιδαγωγική αξία διότι:

- Βοηθά τον εκπαιδευτικό:
  - να διαπιστώνει τον βαθμό επίτευξης των μαθησιακών στόχων
  - να σχεδιάζει και να προγραμματίζει τα επόμενα στάδια της μάθησης
  - να διερευνά και να καταγράφει την ατομική πορεία των μαθητών
- Βοηθά τους μαθητές:
  - να αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες.
  - να παρακολουθούν την πρόοδό τους
- Βοηθά τους γονείς να αποκτήσουν τεκμηριωμένη ενημέρωση/αξιολόγηση της προόδου των παιδιών τους.
- Βελτιώνει το επίπεδο συνεργασίας με το σχολείο

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Τι είδους φάκελος/οι θα εφαρμοσθεί/ούν στο σχολείο;
- Τι θα αξιολογηθεί με τη βοήθεια του φακέλου;
- Ποιο θα είναι το ακριβές περιεχόμενό του και ποιος το καθορίζει;
- Κάθε πότε προστίθεται νέο υλικό στο φάκελο;
- Πού παραμένει ο φάκελος;

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Ποιος ή ποιοι μπορούν να έχουν δυνατότητα πρόσβασης σ' αυτόν;
- Με ποια κριτήρια αξιολογείται ο φάκελος;
- Πώς αυτός αξιοποιείται στο πλαίσιο της αξιολόγησης των μαθητών και στην εκπαιδευτική διαδικασία, γενικότερα;

Η εφαρμογή του «πορτφόλιο» δεν διέπεται από ομοιόμορφους σε όλες τις περιπτώσεις, αυστηρούς και απαρέγκλιτους κανόνες.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΑΚΕΛΟΥ – ΠΟΙΟΤΙΚΗ

- ▶ Είναι αναγκασίος και ο ποιοτικός έλεγχος.
- ▶ Ο ποιοτικός έλεγχος του περιεχομένου του φακέλου μπορεί να γίνεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ή μπορεί να έχει δειγματοληπτικό χαρακτήρα κατά τη φάση της αποτίμησης της επίδοσης των μαθητών.

ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΦΑΚΕΛΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Με βάση τον ρόλο που διαδραματίζει η χρήση τους στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία, αυτοί διακρίνονται:

- α) σε φακέλους διαδικασίας και
- β) σε φακέλους προϊόντων ή αποτελεσμάτων.

ΦΑΚΕΛΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Οι *φάκελοι διαδικασίας* αποτελούν την πιο σημαντική κατηγορία των υπό εξέταση μέσων αξιολόγησης των μαθητών, από την άποψη της υποβοήθησης της μάθησης και της σύνδεσης της διδασκαλίας με την αξιολόγηση, ιδιαίτερα δε με τη διαμορφωτική ή συντρέχουσα αξιολόγηση.

ΦΑΚΕΛΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Περιλαμβάνει:

- ενδεικτικά αντίγραφα γραπτών εξετάσεων που αφορούν διαφορετικές χρονικές περιόδους,
- αντιπροσωπευτικές σχολικές εργασίες, εργασίες, τις οποίες πραγματοποιεί ο μαθητής με δική του πρωτοβουλία, ομαδικές εργασίες (projects),
- περιλήψεις εργασιών, γραπτοί διάλογοι, συνεντεύξεις, αντίγραφα του ελέγχου βαθμολογίας,
- εξατομικευμένες παρατηρήσεις και κρίσεις των διδασκόντων ή άλλων παραγόντων του σχολείου,
- φύλλα ποιοτικής αξιολόγησης,
- μνημόνια παρατήρησης, γνώμες γονέων και συμμαθητών, όπου αυτό είναι εφικτό και επιτρεπτό (Kuhns, 1994' Hart, 1994' Γεωργούσης, 1998).

ΦΑΚΕΛΟΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Δείγματα των εργασιών του μαθητή/τριας, των διαγωνισμάτων ή άλλων επιτευγμάτων του/της, τα οποία ο ίδιος/ η ίδια θεωρεί ως αντιπροσωπευτικά του ανώτερου επιπέδου των γνώσεων και δεξιοτήτων του/της.
- Τα πιο επιτυχή διαγωνίσματα των μαθητών/τριών
- οι πιο καλές και πιο αντιπροσωπευτικές ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες τους,
- οι επιδόσεις τους στα διάφορα τεστ,
- τα σημαντικότερα σχόλια και οι σπουδαιότερες αξιολογήσεις των διδασκόντων,
- συνοπτικές αυτοαξιολογήσεις και στοχαστικές εκτιμήσεις των κατόχων του φακέλου για τη συνολική τους πρόοδο κατά το αντίστοιχο διάστημα,
- παρατηρήσεις συμμαθητών/τριών κ.λπ.

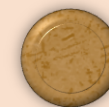
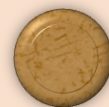

PORTFOLIO

Στάδιο
προβληματισμού
(διάρκεια, είδος,
μορφή,
περιεχόμενο)

Στάδιο
οργάνωσης
του φακέλου
(κριτήρια
επιλογής
δειγμάτων
εργασιών)

Φύλλο με
σχόλια
εκπ/κού,
μαθητή και
στόχους

Στάδιο
προετοιμασίας
της αξιολογικής
λειτουργίας του
φακέλου
(κριτήρια με τους
μαθητές)

Χρήση και
αξιολόγηση
(με συζήτηση
με ερωτήσεις
που έχουν ήδη
δοθεί)

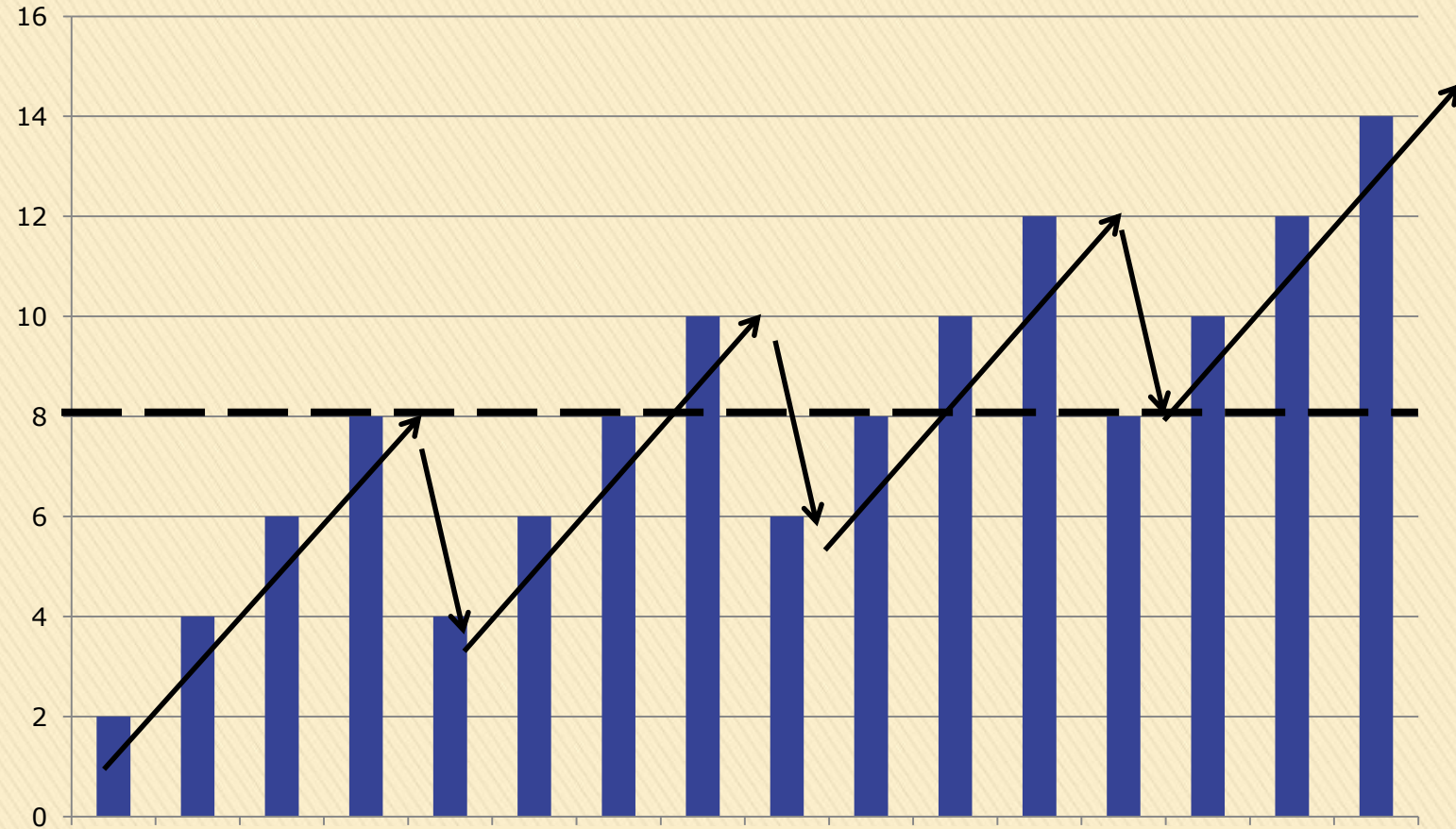

Σχόλια για τα δοκίμια

- Πρέπει να περιλαμβάνουν ερωτήσεις που ενεργοποιούν χαμηλού μέχρι υψηλού επιπέδου δεξιότητες σκέψης

NO 2 HB

Δομή και Φιλοσοφία γραπτού εξεταστικού δοκιμίου

Υψηλού Επιπέδου Δεξιότητες Σκέψης

Χαμηλού Επιπέδου Δεξιότητες Σκέψης

NO 2 HB

	Γνώση	Κατανόηση	Εφαρμογή	Ανάλυση	Αξιολόγηση	Σύνθεση
Στόχος	Ανάληψη στη μνήμη γεγονότων, ορολογίας, στρατηγικών λύσης προβλήματος και κανόνων	Διαφοροποίηση Επεξήγηση Υποενότητες • Κατανόηση • Μετάφραση • Ερμηνεία	Λύση προβλημάτων, χρήση κανόνων και αρχών σε νέες καταστάσεις	Εύρεση συστατικών μιας ολότητας των σχέσεων μεταξύ τους και ανάλυση των αρχών οργάνωσης	Κρίσεις για την αξία με βάση εξωτερικά κριτήρια (επιλεγμένα ή δεδομένα) και εσωτερικά κριτήρια (αληθοφάνεια, λογικότητα, επιχειρήματα)	Συναρμολόγηση, δημιουργία σε νέο όλο, παραγωγή κάτι πρωτότυπου
Ρήμα	Όρισε Ονόμασε Γράψε Περιγράψε Ταύτισε Απαρίθμησε Κατάγραψε Ανάφερε Θύμισε Απάγγειλε Διάλεξε Επέλεξε Δήλωσε Αναγνώρισε	Μετάτρεψε Υποστήριξε Ξεχώρισε Διάκρινε Υπολόγισε Εξήγησε Επέκτεινε Γενίκευσε Συνοψισε Μετάφερε Παράφρασε Πρόβλεψε Αναγνώρισε Λύσε	Άλλαξε Υπολόγισε Δείξε Ανάπτυξε Τροποποίησε Υπολόγισε Οργάνωσε Προετοίμασε Συσχέτισε Λύσε Μετάφερε Χρησιμοποίησε Επέλεξε Μέτρησε Κατασκεύασε	Ανάλυσε Συμπέρανε Κάνε διάγραμμα Ξεχώρισε Διαχώρισε Επέλεξε Σύγκρινε Εξήγαγε Διευκρίνισε Σκιαγράφησε Δείξε Συσχέτισε	Εκτίμησε Σύγκρινε Αντιπαραθέσε Κρίνε Να αμυνθείς Δικαιολόγησε Υποστήριξε Αξιολόγησε Αναγνώρισε Κριτίκαρε Απόφυγε Επέλεξε Αντιδιάστειλε Ιεράρχησε	Οργάνωσε κατηγορίες Σύνθεσε Συσχέτισε Δημιούργησε Επινόησε Μορφοποίησε Πρόβλεψε Διατύπωσε επιχειρήματα Οργάνωσε Παρήγαγε Επέλεξε Εξήγησε Γενίκευσε

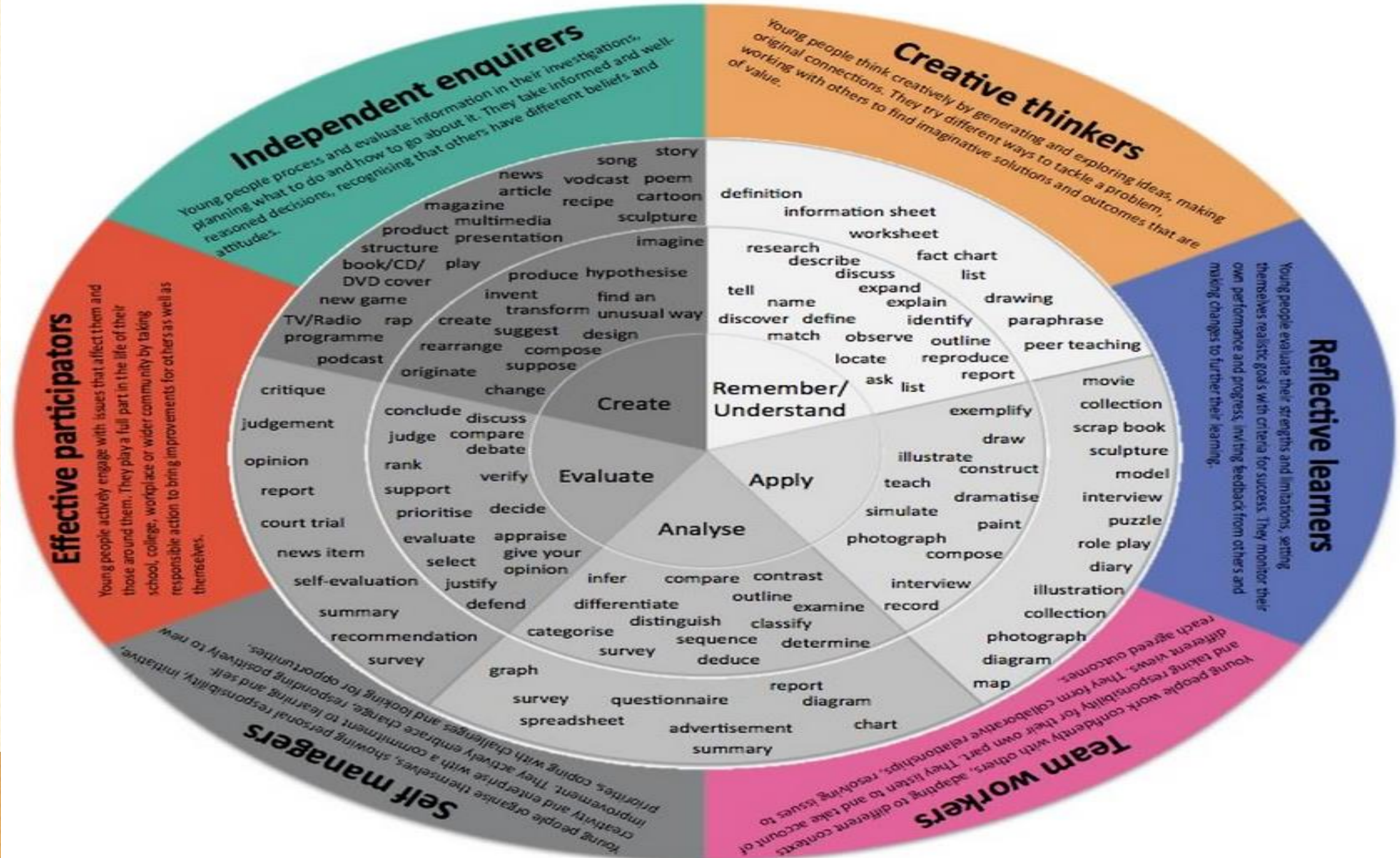
Χαμηλού επιπέδου σκέψης

Ψηλού επιπέδου σκέψης

NO 2 HB

Creative thinkers
 Young people think creatively by generating and exploring ideas, making original connections. They try different ways to tackle a problem, working with others to find imaginative solutions and outcomes that are of value.

Reflective learners
 Young people evaluate their strengths and limitations, setting themselves realistic goals with criteria for success. They monitor their own performance and progress, inviting feedback from others and making changes to further their learning.

Team workers
 Young people work confidently with others, adapting to different contexts and taking responsibility for their own part. They listen to and take account of different views. They form collaborative relationships, resolving issues to reach agreed outcomes.

Independent enquirers
 Young people process and evaluate information in their investigations, planning what to do and how to go about it. They take informed and well-reasoned decisions, recognising that others have different beliefs and attitudes.

Effective participators
 Young people actively engage with issues that affect them and those around them. They play a full part in the life of their school, college, workplace or wider community by taking responsible action to bring improvements for others as well as themselves.

- Remember/Understand**
- definition, information sheet, worksheet, research, describe, discuss, fact chart, list, tell, name, expand, explain, drawing, discover, define, identify, paraphrase, match, observe, outline, peer teaching, locate, reproduce, report, ask, list, exemplify, draw, illustrate, construct, teach, dramatise, interview, puzzle, photograph, compose, diary, interview, record, collection, illustration, photograph, diagram, map
- Apply**
- draw, illustrate, construct, teach, dramatise, interview, puzzle, photograph, compose, diary, interview, record, collection, illustration, photograph, diagram, map
- Analyse**
- infer, compare, contrast, outline, examine, record, categorise, distinguish, classify, determine, deduce, survey, questionnaire, report, diagram, chart, spreadsheet, advertisement, summary
- Evaluate**
- conclude, discuss, judge, compare, debate, rank, verify, support, prioritise, decide, evaluate, appraise, give your opinion, select, justify, defend, differentiate, distinguish, classify, determine, deduce, survey, questionnaire, report, diagram, chart, spreadsheet, advertisement, summary
- Create**
- produce, hypothesise, invent, find an unusual way, transform, design, create, suggest, compose, rearrange, suppose, originate, change, conclude, discuss, judge, compare, debate, rank, verify, support, prioritise, decide, evaluate, appraise, give your opinion, select, justify, defend, differentiate, distinguish, classify, determine, deduce, survey, questionnaire, report, diagram, chart, spreadsheet, advertisement, summary

Independent enquirers

Creative thinkers

Reflective learners

Effective participators

Self managers

Team workers

Για την εγκυρότητα του περιεχομένου είναι χρήσιμο να κατασκευαστεί ένας πίνακας προδιαγραφών. (παράδειγμα)

Περιοχές Ύλης	Γνώση	Κατανόηση	Εφαρμογή	Ανάλυση	Σύνθεση	Σύνολο
A Μουσικοί	10					10
B Πολιτισμοί Αρμονία	5	5	10			20
Γ	5	10	10	10		35
Δ		10	5	10	10	35
Σύνολο	20	25	25	20	10	100

Ο πίνακας προδιαγραφών μας δίνει πληροφορίες για τις ερωτήσεις και τις δραστηριότητες που θα συμπεριληφθούν για κάθε ενότητα, καθώς και για το επίπεδο των ερωτήσεων ανά ενότητα και συνολικά.

Αξιολόγηση του Μαθητή με βάση τους Δείκτες Επάρκειας – Δείκτες Επιτυχίας.

7. Αξιολόγηση μαθήματος Βιολογίας στη βάση Δεικτών

Οι στόχοι της αξιολόγησης των μαθητών/τριών στο μάθημα της Βιολογίας μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως:

1. Ανατροφοδότηση προς τους/τις εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες για την πρόοδο του κάθε μαθητή και της κάθε μαθήτριας στους τομείς της απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων, καθώς και στον τομέα της καλλιέργειας αρχών και αξιών και απόκτησης θετικών στάσεων για την επιστήμη και τη ζωή.
2. Ανατροφοδότηση για παρακολούθηση της εξέλιξης της προσωπικότητας του/της κάθε μαθητή/μαθήτριας.
3. Ανατροφοδότηση για συναισθηματική και γνωστική ενίσχυση του/της κάθε μαθητή/μαθήτριας μέσα από την επικοινωνία και συνεργασία με τους γονείς.
4. Ανατροφοδότηση προς τον/την εκπαιδευτικό για αναθεώρηση του διδακτικού υλικού, αναθεώρηση της διδακτικής διαδικασίας, αναθεώρηση των μαθησιακών επιδιώξεων και στόχων, έλεγχο της επίτευξης των μαθησιακών επιδιώξεων και στόχων, αναθεώρηση του τρόπου προετοιμασίας του/της εκπαιδευτικού.
5. Ανατροφοδότηση προς τα θεσμικά όργανα της πολιτείας που είναι επιφορτισμένα με τη σύνταξη και εφαρμογή του Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών, των Προγραμμάτων Σπουδών κ.λπ., προκειμένου να είναι σε θέση να τροποποιούν το περιεχόμενό τους και τους όρους κάτω από τους οποίους πραγματοποιούνται (υλικοτεχνική υποδομή, επιμόρφωση καθηγητών κ.λπ.), ούτως ώστε να γίνονται αποτελεσματικότερα.

Τα είδη αξιολόγησης, τα οποία οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αξιοποιήσουν για το μάθημα της Βιολογίας είναι τα ακόλουθα:

1. Αρχική διαγνωστική αξιολόγηση

Το είδος αυτής της αξιολόγησης γίνεται στην αρχή του μαθήματος και σκοπό έχει τον εντοπισμό των αρχικών/εναλλακτικών ιδεών (παρανοήσεων) και δυσκολιών που πιθανόν να αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες, καθώς και των προϋπάρχουσων γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Η αρχική διαγνωστική αξιολόγηση βοηθά τον/την εκπαιδευτικό στο να παρέχει αυξημένη εξατομικευμένη στήριξη στους/στις μαθητές/τριες που παρουσιάζουν αδυναμίες ή/και παρανοήσεις.

2. Διαμορφωτική αξιολόγηση

Αυτό το είδος αξιολόγησης γίνεται κατά την διάρκεια της διδακτικής παρέμβασης με στόχο την ανατροφοδότηση προς τον/την εκπαιδευτικό για την πρόοδο των μαθητών/τριών, την ανατροφοδότηση προς τους/τις μαθητές/τριες, για την επίτευξη των μαθησιακών επιδιώξεων, την τροποποίηση της διδασκαλίας ώστε να συνάδει με τις ανάγκες του αναλυτικού προγράμματος, αλλά και του/της κάθε μαθητή/τριας.

Αξιολόγηση στη Βιολογία/Γεωγραφία

Σχήμα Αξιολόγησης ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ:

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Διαγνωστικά Δοκίμια	40
Βιβλίο Δραστηριοτήτων - Τετράδιο - Φύλλα Εργασίας	20
Συμμετοχή στις δραστηριότητες της τάξης (ολομέλεια - ομάδα - ατομικά)	20
Δημιουργικές εργασίες (portfolio - projects)	10
Πρακτικές - Πειραματικές δεξιότητες	10

**Αντικειμενική, Αξιόπιστη και Έγκυρη Αξιολόγηση
προς όφελος των μαθητών**

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (Αριθμητική & Περιγραφική Αξιολόγηση)

A/A	Όνομα Μαθητή/τριας	Απ.	Διαγνωστικά Δοκίμια (40%)	Βιβλίο Δραστηριοτήτων (20%)	Συμμετοχή στις Δραστηρ. της τάξης (ατομικά-ομάδα- ολομέλεια) (20%)	Δημιουργικές εργασίες (portfolio- projects) (10%)	Πρακτικές- Πειραματικές δεξιότητες (10%)	Σύνολο (100%)
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								

Αξιολόγηση στη Βιολογία/Γεωγραφία

Προτείνονται:

- Για το Α΄ και Β΄ Τετράμηνο στο ΓΥΜΝΑΣΙΟ - Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
  - Το πρώτο διαγνωστικό δοκίμιο να είναι εύκολο 10΄ (προειδοποιημένο σε μάθημα ημέρας ή λίγων ημερών)
    - Βαρύτητα 25%
  - Το δεύτερο διαγνωστικό δοκίμιο να είναι εύκολο 20΄ (προειδοποιημένο σε ενότητα)
    - Βαρύτητα 25%
  - Το τρίτο διαγνωστικό δοκίμιο να είναι 40΄ (προειδοποιημένο σε ενότητα)
    - Βαρύτητα 50%

Αξιολόγηση στη Βιολογία/Γεωγραφία

Προτείνονται:

- Το τρίτο διαγνωστικό δοκίμιο να είναι σε μία ολόκληρη ενότητα

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Γνώση	45-25%
Κατανόηση	30-35%
Εφαρμογή	10-15%
Ανάλυση	15-25%
Σύνθεση	
Αξιολόγηση	

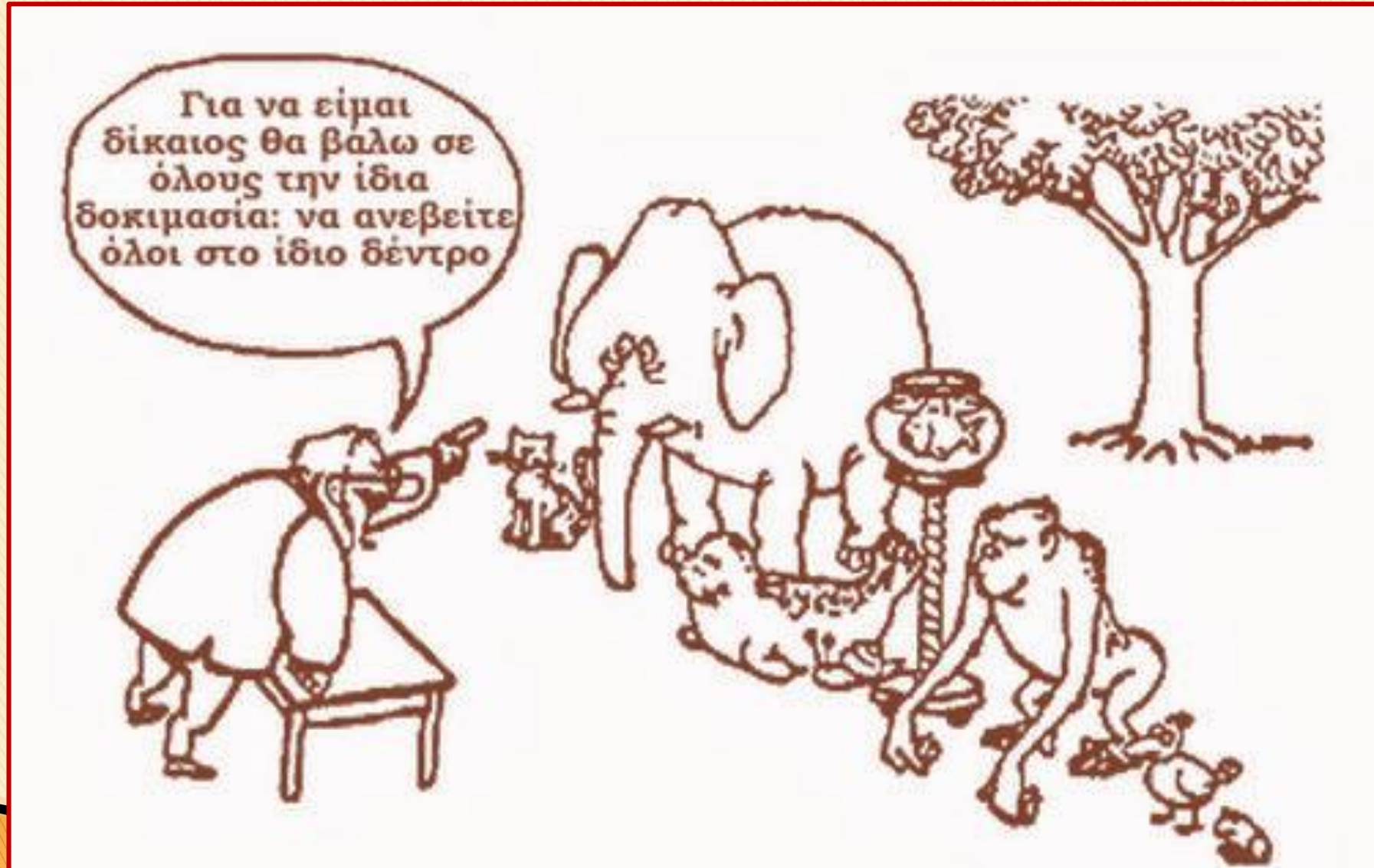
ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ

Γνώση	40%
Κατανόηση	25%
Εφαρμογή	20%
Ανάλυση	15%
Σύνθεση	
Αξιολόγηση	

- Δεν ξεχνούμε ότι τα διαγνωστικά δοκίμια:
  - εξετάζουν αυτά που έχουμε διδάξει,
  - είναι προσαρμοσμένα στο επίπεδο της τάξης μας
  - αποτελούν μέσο ενθάρρυνσης των μαθητών, και
  - οικοδομούν την αγάπη για το μάθημα

- Όχι περισσότερες από μία ενότητες σε ένα διαγνωστικό δοκίμιο.
- Να δώσουμε ευκαιρίες **ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ**

Αξιολόγηση του μαθητή

Αξιολόγηση του μαθητή

Copyright 1996 Randy Glasbergen. www.glasbergen.com

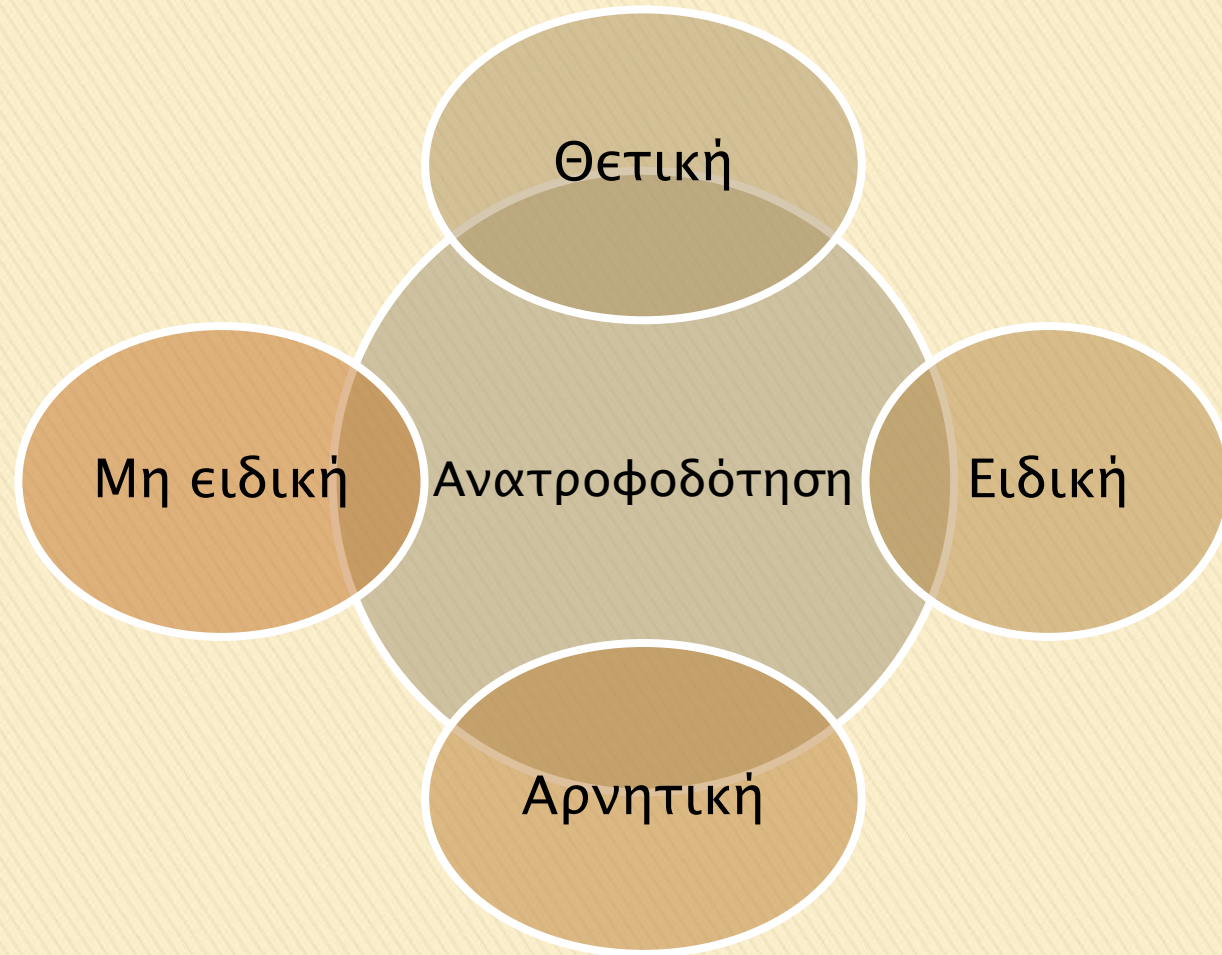
**ΠΑΙΔΙΑ, ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΜΟΥ ΠΕΙΤΕ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΧΩ ΔΙΑΤΗΡΗΜΕΝΟ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΒΑΖΟ;
ΟΧΙ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΕ ΓΟΥΡΟΥΝΑΚΙ ΟΥΤΕ ΜΟΣΧΑΡΑΚΙ,
ΕΙΝΑΙ Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΠΟΥ ΠΙΑΣΤΗΚΕ ΝΑ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΙ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΜΟΥ!**

Αξιολόγηση του μαθητή

Ανατροφοδότηση προς τους μαθητές

10 αρχές της αξιολόγησης

1. Είναι μέρος του ενεργού σχεδιασμού του εκπαιδευτικού.
2. Εστιάζει στον τρόπο που μαθαίνουν οι μαθητευόμενοι.
3. Είναι κεντρικό στοιχείο της καθημερινής δραστηριότητας στην σχολική τάξη.
4. Είναι σημαντικό επαγγελματικό χαρακτηριστικό του εκπαιδευτικού.
5. Είναι ευαίσθητη και εποικοδομητική για τους αξιολογούμενους.

10 αρχές της αξιολόγησης

6. Καλλιεργεί και αναπτύσσει κίνητρα.
7. Προάγει την κατανόηση των στόχων και των κριτηρίων με τα οποία θα αξιολογηθεί η επίτευξή τους.
8. Βοηθάει τους μαθητευόμενους να μάθουν το πώς θα βελτιωθούν.
9. Αναπτύσσει την δυνατότητα των μαθητευόμενων για αυτοαξιολόγηση.
10. Αναγνωρίζει όλα τα επιτεύγματα των εκπαιδευόμενων.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Υποστηρικτικό υλικό

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Έννοια της αξιολόγησης:

Συλλογή πληροφοριών σε σχέση με τα μαθησιακά αποτελέσματα με στόχο την αξιολόγηση:

- ❖ της προσπάθειας (process) που καταβάλλει ο μαθητής
- ❖ του αποτελέσματος (product) της προσπάθειας στους τομείς της γνώσης, των δεξιοτήτων και της κοινωνικοποίησης-συμπεριφοράς
- ❖ αλλά και της βελτίωσης του μαθησιακού αποτελέσματος (progress).

(Stiggins & Chappuis, 2012).

ΠΟΡΤΦΟΛΙΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ – Α΄ και Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Σκοποί:

- 1^ο – Το πρώτο από τα πέντε βασικά θέματα της Γεωγραφίας -
Θέση: Απόλυτη και σχετική
  - αρχή κάθε Γεωγραφικής μελέτης είναι **η αναγνώριση της τοποθεσίας** του φαινομένου που βρίσκεται υπό μελέτη.
  - επιτρέπει **τη χωρική συσχέτιση** των φαινομένων που βρίσκονται γύρω από το φαινόμενο που μελετούμε.
- 2^ο - Δεξιότητες κατανόησης προσανατολισμού και κατεύθυνσης και σύγκριση πληροφοριών χάρτη με γραφικές πληροφορίες
- 3^ο -Να «ελευθερώσει» τον/τη διδάσκοντα από τα πρώτα κεφάλαια που ασχολούνται με Σχετική Θέση ευρωπαϊκών χωρών, γεωμορφομάτων και υδάτινων σωμάτων της ευρωπαϊκής ηπείρου για εξοικονόμηση διδακτικού χρόνου.

ΠΟΡΤΦΟΛΙΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ – Α΄ και Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- **Τόπος**
  - Η έννοια του τόπου περιλαμβάνει το σύνολο των φυσικών και ανθρώπινων στοιχείων που συνυπάρχουν και αλληλοεπιδρούν σε μια τοποθεσία. Είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων που προσδίδουν μοναδικότητα.
Πχ δύο κοινότητες ή δύο παράκτιες πόλεις δεν μπορούν να είναι οι ίδιες.
- 2^ο – Δεξιότητες: περιγραφή των συνθηκών (η γεωγραφική έννοια του site) και εντοπισμός χωρικών συνδέσεων

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Δημιουργήστε δικά σας φύλλα εργασίας/αξιολόγησης για τα υπόλοιπα 3 θέματα της γεωγραφίας:

- **Αλληλεπίδραση ανθρώπου με το περιβάλλον:**

Η αλληλεπίδραση ανθρώπων και περιβάλλοντος βοηθά στην κατανόηση του πώς (i) οι άνθρωποι προσαρμόζονται στο περιβάλλον, (ii) οι άνθρωποι τροποποιούν το περιβάλλον και, (iii) οι άνθρωποι εξαρτώνται από το περιβάλλον.

- **Κίνηση:** Διακίνηση προϊόντων, ανθρώπων, δεδομένων, πληροφοριών, τεχνολογίας και Ιδεών.

οι συνδέσεις του με άλλους τρόπους. Οι συνδέσεις μεταξύ δύο τόπων μπορεί να είναι **φυσικές** (πχ. Κινήσεις αερίων μαζών, ροή ποταμών κλπ.) **ή** **ανθρωπογενείς** (πχ. αεροπορικές γραμμές, μεταναστεύσεις, ηλεκτρονικές, οικονομικές σχέσεις, πολιτισμικές σχέσεις κλπ.).

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Δημιουργήστε δικά σας φύλλα εργασίας/αξιολόγησης για τα υπόλοιπα 3 θέματα της γεωγραφίας:

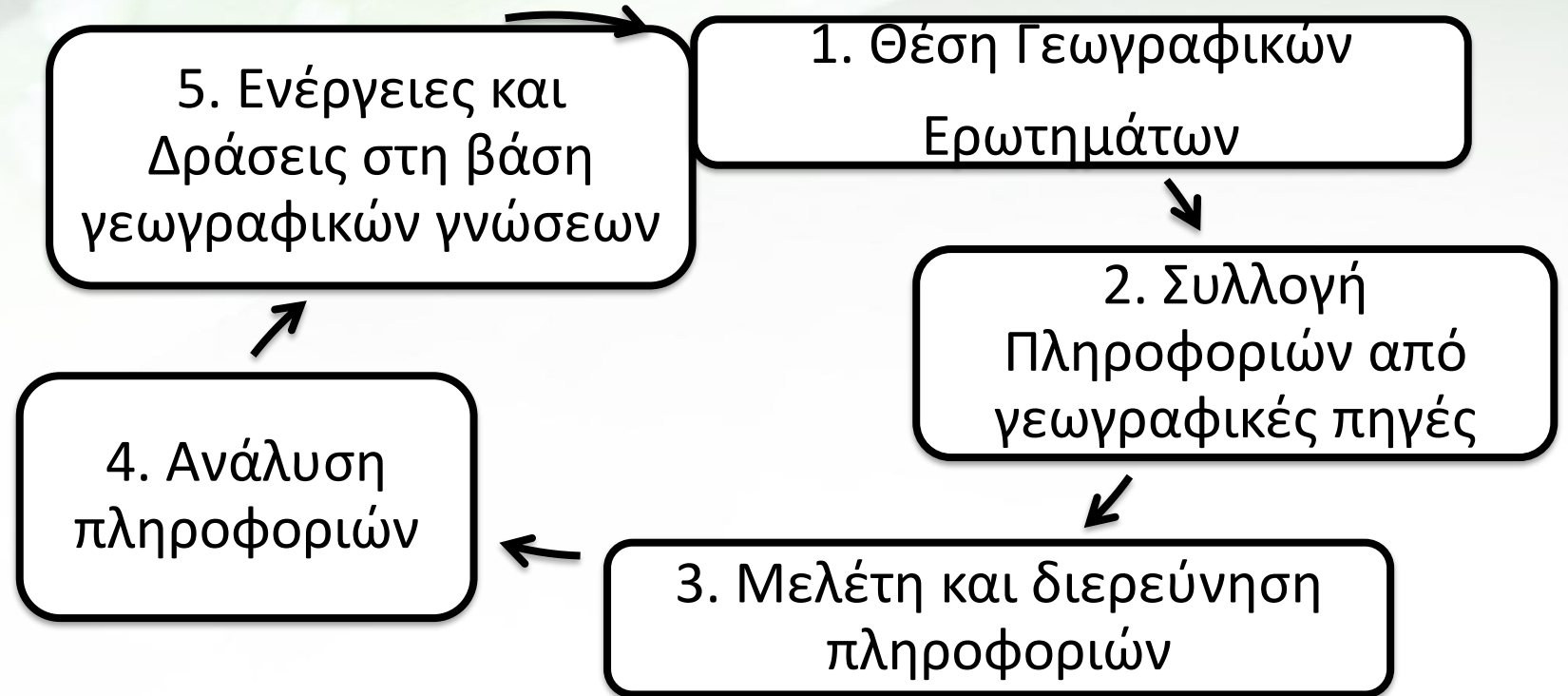
- **Περιφέρεια:** Η οριοθέτηση περιφερειών τα οποία περικλείουν Γεωγραφικούς χώρους με κοινά χαρακτηριστικά αποτελεί το **Γεωγραφικό ανάλογο της κατηγοριοποίησης.**

Η οριοθέτηση περιφερειών βοηθά στην οργάνωση και εδραίωση της Γεωγραφικής γνώσης. Βοηθά επίσης στην αναγνώριση πιθανών αιτίων για πράγματα όπως π.χ. οι γενετικές ασθένειες του πληθυσμού (αφού όλες οι άλλες συνθήκες είναι παρόμοιες).

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

- Σας δίνονται δειγματικά δοκίμια και εισηγήσεις για ερωτήσεις αξιολόγησης.

Και μην ξεχνάτε τη γεωγραφική διερεύνηση

ΧΩΡΙΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΥ ΞΕΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ
Ή ΠΟΥ ΠΑΣ;

KMO

**Σας ευχαριστούμε για την προσοχή
σας και σας ευχόμαστε μια
παραγωγική και ευλογημένη
σχολική χρονιά**

